

Skjøtsel: beiting

Både naturbeitemark, lynghei og til en viss grad også strandeng er avhengige av beiting for å holdes i hevd med sitt tilpasset artsmangfold og åpent preg. Beiting har vært vanlig i utmarka med både sau og storfe utover hele vekstsesongen. De gamle sauerasene som f.eks. gammelnorsk sau, har også evne til å være på helårsbeite i lyngdominert vegetasjon siden vintre er mild og stort sett snøfri, samt at bl.a. røsslyng er en tilstrekkelig næringskilde. Etterbeite av innmarksareal som var slått er også en del av det tradisjonelle bruksregimet.

Artsmangfold

Artssammensetningen i beitemark er preget av beiting, fordi dyr velger ut og beiter på de beste beiteplantene. Noen arter blir stående igjen på grunn av at de smaker dårlig, er giftige, stikkende eller seige. Avføringen fra dyr og tråkk fører også til ulik fordeling av næringsstoffer og dermed vekstbetingelse i enga.

Det kan være nødvendig å forbedre beitegrunnet ved å fjerne problemarter som ikke beites på (f.eks. tistel) manuelt eller kombinere beiting med kontrollert sviing i kystlynghei for å forbedre artssammensetningen av beiteplanter. Også fjerning av kratt kan være viktig for å holde arealet åpent.

Vegaøyen

Det er mange større og mindre øyer i Vegaøyen som nå beites igjen bl.a. i Hysværet, på Søla, Store Emårsøya, Omnøya, og øyer nord for Nes, m.m.

Beitetilskudd skal stimulere til å bruke skjærgården til beite. Tilskuddet er differensiert etter avstand fra hovedøya Vega siden det er mer krevende å frakte og har oppsyn med beitedyrene langt ut i havgapet.



Bilder: (A) Utegangersau i lynghei på Bukkøya (2011); (B) Norsk Hvitsau på Omnøya (2018); (C) Nordlandsfe på Store Emårsøya (2019).